

Szociológiatestudomány II.
2020. október 16. 13.00-15.00
Szekciófelelős:
Spiesz Bianka, +36 20 392 3627

Szociológia és multidiszciplináris társadalomtudomány

		Szociológia I.
Szekcióelnök:		Dr. Szabó Máté Csaba (NKE)
I. panel	10.30-10.45	Bagyura Márton
	10.45-11.00	Baráth Noémi Emőke
	11.00-11.15	Gergely Andrea
	11.15-11.30	Hegedüs Márk
	11.30-11.45	Laczkó- Albert Elemér
	11.45-12.00	Loncsák Noémi
	12.00-12.15	Mezei Martin
	12.15-12.30	Dr. Bognár Csaba
		Szociológia II.
Szekcióelnök:		Dr. Szabó Máté Csaba
II. panel	13.00-13.15	Nyitrai Imre
	13.15-13.30	Suha Shidratul Moontaha
	13.30-13.45	Simsek, Elif Tugba
	13.45-14.00	Szabó Henriett
	14.00-14.15	Thomázy Gabriella
	14.15-14.30	Vincze Anikó
	14.30-14.45	Goldfárthné Veres Edit
	14.45-15.00	Sipos Alexandra

Szociológiai tudomány II.
2020. október 16. 13.00-15.00
Szekciófelelős:
Spiesz Bianka, +36 20 392 3627

A digitalizáció hatása a szociális szolgáltatások rendszerére

NYITRAI Imre

Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola
Simmelweis Egyetem, Egészségügyi Közszolgálati Kar, Szociális Vezetőképzés
Szociológia, szociálpolitika, szociális jog
nyitrai@emk.sote.hu

A digitalizáció hatásait sokan, sokféle területen vizsgálják. Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság például önálló és markáns véleményt fogalmazott meg 2016-ban a szolgáltatási ágazatokra gyakorolt hatásokról. A szociális szolgáltatások területe azonban nemzeti hatáskörbe tartozó terület, ezért különösen szükséges ezen ágazat hazai vizsgálata, a digitalizáció hatásainak feltárása, a felkészülés a szükségszerű paradigmaváltásra.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatások területe sajátos értékek és elvek mentén, rendkívül széles körben, összetett rendszert kiépítve alakult ki az elmúlt negyedszázadban. Sajátos működési környezet és üzemeltetési gyakorlatok alakultak ki, amelyekben lényeges, vissza nem fordítható változásokat okoz a jelenleg is zajló ipari (szolgáltatási) forradalom (Ipar4.0).

A sajátos kérdések és problémák körét erőteljesen meghatározza az a tény, hogy az egyik legkevésbé megbecsült szakterületen, a szociális segítségben hatalmas munkaerőpiaci változások zajlanak, amelyek iránya még inkább sürgető változásokat és innovációkat igényel a mesterséges intelligencia alapjaira épülő, robotikával és automatizálással párosuló fejlesztési területen.

Tanulmányomban kísérletet teszek a szociális szolgáltatások területén eddig lezajlott digitalizációs változások bemutatására, valamint éppen a digitalizációnak köszönhetően lehetővé váló innovatív szolgáltatások megjelenése kérdéseinek felvetésére.

Fontos problémakör, hogy a sikeres digitalizáció – beleértve valamennyi részterületét – innovatív hatása csak a szolgáltatási rendszer stakeholdereinek aktivizáló támogatása mentén képzelhető el, amelynek eléréséhez komoly szemléletmódváltás, valamint a szervezeti-vezetési gyakorlat megváltoztatása is szükséges. Ennek a változásmenedzsmentnek a szociális ágazaton belüli esélyeit szükséges megvizsgálnunk.

Írásomban végül felvázolom azokat a beavatkozási pontokat, amelyek nélkül a szociális szolgáltatási rendszer mennyiségi és minőségi fejlődése elmaradhat a társadalompolitikai szempontból optimálisnak tekinthetőtől. Ezek a területek a következők: a személyes gondoskodást biztosító személyek felkészítése, képzése a digitalizációs kihívások tekintetében, b. az intézményi (szervezeti) kultúrára gyakorolt hatások kezelése, c. a szükségletalapú és személyközpontú szolgáltatások nyújtását támogató technológiai változások elősegítése.

Utóbbi pont kapcsán bemutatom a Semmelweis Egyetem digitális módszertani fejlesztéseinek sorába tartozó OkosGondozás (SmartCare) elképzeléseit, elemezve annak előnyeit és kockázatait is.

Szociológiai tudomány II.
2020. október 16. 13.00-15.00
Szekciófelelős:
Spiesz Bianka, +36 20 392 3627

Discoursing Dhaka with Disability and Development

SUHA Shidratul Moontaha
PhD Research fellow
Doctoral School of Sociology
Faculty of Social Sciences
Eötvös Loránd University
Sociology and Multidisciplinary Social Science Section
moontaha@caesar.elte.hu / smoontaha3@gmail.com

Sustainable Development Goal 4 is set up with the vision of ensuring inclusive and equitable quality education and promote lifelong learning opportunities for everyone by 2030. Recurrently, Goal 10 aims to reduce inequalities within and among countries under the target 4.a which entitles as “build and upgrade education facilities that are child, disability and gender sensitive and provide safe, non-violent, inclusive and effective learning environments for all”. This paper aims to recognize the predicament status of special children living in the Dhaka city in case of institutional learning and how educational institution contribute to their development process. The research was done through qualitative data collection method followed by case study technique upon 4 special children who can speak up, 5 guardians of special children, 5 watchmans, 5 principals, 10 caregivers and 5 teachers from the special children’s educational institutions which are basically located in the capital city Dhaka, Bangladesh. All the respondents targeted by snowball sampling strategy. The name of the special school institutions and name of the respondents will remain anonymous as this is still a sensitive issue in Bangladeshi culture. The whole research was conducted for 6 months period based on the time and availability of the respondents. Though recently Bangladesh Government has been showing an increasing attention for the development of persons with disabilities and to work together with the non-governmental sectors through public-private partnership, this research found that it is high time to move in the direction of larger pull-out, teachers, caregivers and other facilitators who need to realize the comprehensive structures of child development as well and how children learn and response to the service providers, to activate proper monitoring cell over the taken projects and repetitive evaluation. Thus the theoretical notion of Honneth’s Recognition theory is significant in Bangladeshi societies where special children living in the societies are treated as source of maximising profits (running an institution for financial gain) for some social actors where special children lack at least love, care and respect in their social arena which can never recognise them as deserving citizen of a nation but force them to survive in the society till death. In addition, Honneth’s theory claims that all children living in the same society should be treated both through the horizontal (love, respect and esteem) and vertical relations of recognition for a better society.

Szociológiai tudomány II.
2020. október 16. 13.00-15.00
Szekciófelelős:
Spiesz Bianka, +36 20 392 3627

New Cooperatives on the Basis of Solidarity Economy: Comparative Work of Hungary and Italy

SIMSEK, Elif Tugba

Doctoral School of Sociology/ELTE

Sociology

elifugbasimsek@gmail.com

The subject of the research is the phenomenon of new cooperatives based on the idea of the Solidarity Economy. Ideas around the Solidarity Economy were put forward by the World Social Forum and anti-globalization movements of the late 1990s. Following this, the global economic crisis of 2008 and the new wave of pro-democracy movements have led up of new movement collaborations and flamed solidarity economy discussions. The Solidarity Economy, in a broad sense, refers to enterprises and organizations which produce goods, services and knowledge that meet the needs of the community they serve, through the seeking of specific social and environmental objectives and the fostering of solidarity. As is, the Solidarity Economy goes beyond being just an economic concept, and it becomes another name of alternative culture and practices prioritizing solidarity. Together with the debates on the economy of solidarity, the interest in cooperatives, which are important partners of the Solidarity Economy, has increased recently. Indeed, in the last 10 years, there has been a global re-awakening on cooperatives, and this can be traced from international organizations like United Nations: UN declared the year 2012 as “The International Year of Cooperatives”, and a wide range of solidarity economy projects and conferences are carried out by UN (UNRISD Project from 2012 to 2016; UNRISD Project from 2017 to 2018; UNRISD Project from 2019 to 2020).

This work aims to contribute to the sociological research of new cooperative experiences linked to the Solidarity Economy. I purpose to see the limitations and potentials of the new cooperatives in terms of their alternative governance and finance models. I intend to investigate the extent to which new cooperatives are separated from the earlier wave cooperatives, indeed, this comparison will be a tool to understand the functioning of new cooperatives. On the other hand, to find out how cooperatives should establish a relationship with the state and the private sector actors will be another tool to understand the new cooperatives' capacity of sustainability. From another angle, my other main aim is to observe alternative solidarity and social relations among other cooperatives, cooperative members, employees, and society created by cooperative organization models. This aim will enable us to see what socio-cultural alternatives and working ways cooperatives offer differently from other organizations. And, it will enable us to see how effective these socio-cultural relations in establishing a wider network of solidarity economy between different cooperatives and regions.

This research is based on the qualitative methods: Semi-structured interviews and participant observation technique. This will be completed by data form national cooperative policies and laws of the research regions, and also use the findings coming from the field research for a comparative analysis. Research regions of the work are Budapest and Bologna. I am interested in cooperatives from the new wave which imply cooperatives intensify after 2000s, especially with the economic crises of 2008, and have strong relations with various social and economic movements including the solidarity economy.

Key words: Solidarity economy, new cooperatives, cooperatives in Hungary, cooperatives in Italy

Szociológiai tudomány II.
2020. október 16. 13.00-15.00
Szekciófelelős:
Spiesz Bianka, +36 20 392 3627

Etnikai együttélési mintázatok: a nyírvasvári modell

SZABÓ Henriett

Debreceni Egyetem Történelmi és Néprajzi Doktori Iskola / MTA-DE Néprajzi Kutatócsoport
Kulturális antropológia
szhszabohenriett@gmail.com

Az elmúlt években számos vidéki lokális társadalom – Nagyecsed, Hodász, Panyola – közösségfolyamatainak módszeres és összehasonlító vizsgálatával foglalkoztam északkelet-magyarországi településeken. Jelen előadásomban a Nyírvasvári községben végzett terepkutatásaim eredményein keresztül a település multietnikus társadalmának együttélési viszonyaiba és közösségfolyamatainak jellemzőibe szeretnék betekintést nyújtani.

Kutatásaimat a modern szociokulturális antropológia módszereivel valósítottam meg, elsősorban résztvevéses megfigyelést folytattam, vizuális dokumentálást végeztem, valamint különböző interjútechnikákat alkalmaztam.

A Nyírbátor tőszomszédságában fekvő nem egészen kétezer fős Nyírvasvári etnikai részközösségeinek kapcsolata érdekes mintázatot mutat. A település legnagyobb etnikai csoportja a görögkatolikus magyar közösség. A többségi magyar társadalom egy kisebb része római katolikus vallású. A település legnagyobb lélekszámú kisebbségi csoportja a szegregált léthelyzetben élő, többségében anyanyelvét, a cerhári dialektust beszélő oláh cigány közösség. Az oláh cigányok görögkatolikusok, így az egyházi szertartásalkalmak egyúttal a többségi társadalommal való érintkezés legfontosabb színterei is. A település harmadik és egyúttal legkisebb etnikai közössége az oláh cigányokkal együttélő, részben a vegyesházasságok révén hozzájuk asszimilálódott és a környező településekről betelepült romungrók csoportja.

Előadásomban az együttélési viszonyok dinamikáját és lokális szabályrendszerét mutatom be, elsősorban a település közösségviszonyainak tükrében. Az elemzés az integráció, az izoláció és a disszimiláció műveleti kategóriák – Milton Yinger elméleti alapvetése szerinti – értelmezési terében a lokális szintér etnokulturális kapcsolatrendszerét vizsgálja. Hipotézisem szerint a magyar, a romungró és az oláh cigány együttélés tanulmányozása során láthatóvá válik, hogy miként eredményezi az egyik etnikai csoportközi reláció pozitív irányú „viselkedésváltozása” a másik két etnikum közötti átjárhatóság szinte teljes kizárását.

Előadásomban külön figyelmet szentelek a lokális részközösségek kulturális hagyománykészletének bemutatására, és a hagyományok az együttélésben játszott szerepét tárgyaló részelemzésnek. A rendkívül gazdag tradíciókkal rendelkező oláh cigány társadalom a másik két együttélő közösséggel kialakult kapcsolatait alapvetően meghatározza, hogy életmódjukat, értékrendjüket és normakészletüket számos archaizmus uralja. Ezek tanulmányozása és a település közösségi kapcsolatviszonyaira gyakorolt hatásának elemzése a kortárs nyírvasvári társadalmi folyamatok megértésének egyik kulcsa.

Szociológiatevéomány II.
2020. október 16. 13.00-15.00
Szekciófelelős:
Spiesz Biana, +36 20 392 3627

A chilei tüntetések háttérében álló tényezők

THOMÁZY Gabriella

Nemzeti Közszolgálati Egyetem/Hadtudományi Doktori Iskola
Szociológiai és multidiszciplináris társadalomtudományi szekció
gabriella.thomazy@gmail.com

Az 1990-ben véget érő diktatúra utáni politikai és gazdasági folyamatok kedvező helyzetet teremtettek a vállalkozásoknak, a nemzetközi befektetőknek, megerősítve ezzel Chile nemzetközi presztízsét. A 2006-ban kezdődő, majd 2010-ben felerősödő diák-, később magánnyugdíjpénztár-ellenes tüntetések arra hívták fel a figyelmet, hogy még sincs minden rendben az országban. 2019. október 18-án, egy alig 11 Ft-os metrójegy-áremelés, a demokrácia 30 évének eddigi legnagyobb társadalmi megmozdulását hívta életre. A kirobbant tüntetéseket és zavargásokat a nemzetközi sajtó többsége nemes egyszerűséggel csak a neoliberális chilei modell szociális válságának nevezi. A megszólaló politikai elemzők a neoliberális kapitalizmus válságától a kubai-venezuelai felforgató beavatkozásig bezárólag sorolják a „nyilvánvaló okokat”, amitől Latin-Amerika legfejlettebb és legstabilabb gazdaságával rendelkező országa hirtelen, a szó szoros értelmében is lángra lobbant.

A tanulmány célja a chilei tüntetésekhez vezető társadalmi elégedetlenség és a háttérben álló tényezők elemzése a témához kapcsolódó statisztikák, adatok másodelemzésén keresztül, valamint a rendelkezésre álló szakirodalom alapján. A kutatás egyik fő forrása a napi események nyomon követése volt a tüntetések első napjától kezdve, a különböző vezető médiumokon keresztül, valamint a közösségi média figyelése, emellett a munkát olyan interjúalanyok segítették, akik a főváros különböző városrészeiben élnek (Providencia, Independencia, Las Condes, La Florida, La Reina), illetve két nagyobb vidéki városban (Concepción, Calama), így személyes élményeiken keresztül hozzájárultak az események megismeréséhez. A tanulmány a 2020. áprilisi új alkotmánnyal kapcsolatos népszavazás eredményeivel záródik, valamint ennek alapján a jövőbeli scénáriók elemzésével.

Mi is történt Chilében, kik a tüntetők, mit követelnek és milyen megoldás felé haladnak az események? Mennyire egyenlőtlen a chilei társadalom? Milyen gazdasági következményei vannak a hónapok óta tartó tüntetéseknek? Milyen eredménnyel zárult a népszavazás és mi várható a jövőre vonatkozólag?

Kulcsszavak: Chile, tüntetések, egyenlőtlenség, Latin-Amerika

Szociológiatevékenység II.
2020. október 16. 13.00-15.00
Szekciófelelős:
Spiesz Bianka, +36 20 392 3627

Az IKT-használat és az iskolai teljesítmény összefüggései nemzetközi összehasonlításban a PISA 2015 felmérés alapján az IKT fejlettségi szint tükrében

VINCZE Anikó

Budapesti Corvinus Egyetem Szociológia Doktori Iskola

Szociológia

vincze.aniko@socio.u-szeged.hu

A mai fiatalok generációja számára az info-kommunikációs eszközök használata az életük, mindennapjaik szerves részét képezi. Egyes szerzők azt állítják, lévén, hogy legtöbbjük számára a számítógép, mobiltelefon és az internet már kisgyermek koruktól kezdve jelen volt az életükben, - ezen eszközök között szocializálódtak-, a fiataloknak megváltozott a gondolkodásmódja, az információfeldolgozási folyamata és a tanulási technikája. Ők képezik az úgynevezett „digitális bennszülöttek” generációját. Ezért, amikor az oktatási egyenlőtlenségeket, az iskolai teljesítménybeli különbségek okait vizsgáljuk, figyelmet kell fordítanunk a digitális megosztottságra, az IKT-használatra, mint befolyásoló dimenzióra.

A digitális megosztottságot alapvetően két megközelítésből vizsgálják. Kezdetben a hozzáféréssel egyenlőtlenségekre irányult a figyelem, ezt nevezik „digitális szakadék” koncepciónak, amely a használók és a nem használók közötti egyenlőtlenségeket elemzte. Később azonban, amikor az IKT-eszközök a társadalom széles rétegeiben elérhetővé váltak, a fókusz áthelyeződött a használók közötti különbségekre, amely megközelítést a „digitális egyenlőtlenség” fogalmával írják le. Kutatásomban mindkét megközelítést alkalmazom az elemzés során.

Az iskolai teljesítményt meghatározó tényezők között egyéni szinten a legtöbb országban, - különösképpen Magyarországon - a családi háttér áll az első helyen. Azonban több kutató is rámutatott arra, hogy a digitális megosztottság is kihatással van a fiatalok eredményességére az iskolában. Az összefüggésekről azonban ellentétes eredmények születtek. Egyes kutatások pozitív összefüggést mutattak ki az IKT-használat és az iskolai teljesítmény között), mások azonban nem találtak hatást, vagy inkább negatív befolyást mutattak ki a két változó között. Tervezett előadásomban nemzetközi összehasonlításban, a PISA 2015-ös felmérése alapján fogom bemutatni az IKT eszközökhöz való hozzáférés és az IKT-használat egyes dimenzióinak hatását külön a matematikai, az olvasás-szövegértési és a természettudományi kompetenciákra. Az elemzés során lineáris regressziós modelleket alkalmazok a hatások kimutatására, melyekben kontrollváltozóként a családi háttér és a nem szerepel. Az egyéni szinten túl feltételezem, hogy a társadalmi kontextus is befolyással bír a vizsgált összefüggésekre, ezért az elemzésbe bevontam a mintában szereplő országok IKT fejlettségi szintjét, melyet a Nemzetközi Távközlési Egyesület (ITU) által létrehozott, több komponens alapján számított IKT fejlettségi Index (IDI) képvisel. Az IKT hozzáférési és -használati dimenziók hatását az iskolai teljesítményre az IKT fejlettségi szinttel való összefüggésben is bemutatom. Az eredmények azt mutatják, hogy a digitális szakadék megközelítésben az internethasználat minden országban pozitív összefüggést mutat az iskolai teljesítménnyel, és ez az összefüggés az IKT fejlettség növekedésével együtt erősödik. A használati dimenzióban, amelyben külön vizsgáltam a használat időtartamát és a használat célját, az eredmények összetettek, egyes használati módok gyengítik az iskolai teljesítményt, más módok azonban jobb iskolai eredményekhez járulnak hozzá.

Szociológiatudomány II.
2020. október 16. 13.00-15.00
Szekciófelelős:
Spiesz Bianka, +36 20 392 3627

Szociológiatevékenység II.
2020. október 16. 13.00-15.00
Szekciófelelős:
Spiesz Bianka, +36 20 392 3627

Szervezeti izomorfizmus a közép-magyarországi régió klaszterei körében

GOLDFÁRTHNÉ VERES Edit

Budapesti Corvinus Egyetem Szociológia Doktori Iskola

Szociológia, gazdaságszociológia

veresedit2010@gmail.com

Disszertációmban a közép-magyarországi régió klasztereit vizsgálom meg egy speciális gazdaságszociológiai nézőpontból: arra keresem a választ, hogy a magyarországi klaszteresedésben szerepet játszó *top down klaszterpolitikák* milyen hatással voltak a kialakult klaszterterre, DiMaggio-Powell nyomán elemezve azt, hogy formálódott a mező (klaszterter), a szervezet (maga a klaszter) és a mezőbe belépő szervezetek (klaszter tagvállalkozások) a klaszterpolitikák és azok elvárásainak változásai hatására.

A magyarországi klaszteresedés alulról szerveződve a 2000-es években indult el, tömegessé az első, 2008-ban megjelent gazdaságfejlesztési pályázatok nyomán vált, a klaszterek támogatása gazdaságfejlesztési prioritássá vált. Önálló 'zászlóshajó' program indult el a klaszteresedésre vonatkozó fejlesztéspolitika el-és előkészítésére, majd ez alapján a klaszterkezdemények támogatására, a klaszter, mint vállalati hálózati, együttműködési forma elterjedésének ösztönzésére.

A klaszterek magyarországi megjelenésében rendkívül nagy szerepe volt a klaszterpolitikáknak, amelyek bizonyos időpontokban segítették, máskor megakasztották a klaszterek fejlődését. A klaszteresedés mögötti szakpolitikai hatás, a pályázati forrás elérhetőségéhez szükséges szervezeti keretek már a 2008-as induláskor meghatározták és zsákutcába tolták a klaszterforma beágyazódását és elterjedését: megjelent a klaszterterben a szervezeti izomorfizmus, megjelentek a potyautasok, álklaszterek ugyanakkor akkreditált klaszterek is, amelyek beváltották a hozzájuk fűzött reményeket és valóban éllovasaivá váltak a vállalati együttműködéseknek. Ha a klasztereket és klaszteresedést, mint 'sikersztorit' szeretnénk bemutatni, elegendő a klaszterek 'krémjét', az igazán jelentős innovációs és üzleti potenciállal rendelkező akkreditált innovációs klasztereket megvizsgálni (akkreditálttá az összes klaszter körülbelül harmada válik). A kutatások és elemzések többsége ezt teszi: projektmutatóik és egyéb minősítésük alapján ezek a típusú klaszterek jobbak, eredményesebbek, mint a nem akkreditált társaik – egyébként ténylegesen sikersztorik. Az akkreditált klaszterek azonban szűkebb kört jelentenek a magyarországi klaszterszervezetek között, amelyeket több kutatás is vizsgált, de a teljes szervezeti tér értékelése elmaradt. A fentiekre tekintettel disszertációmban teljesebb képet szerettem volna látni, nem szorítottam le a vizsgálati kört az akkreditált klaszterekre, hanem egy földrajzi egységben (a közép-magyarországi régióban) megtalálható összes klaszterről gyűjtöttem adatokat, a közülük elérhetőket kerestem fel és vontam be a kutatási programba.

Előadásomban arra a kérdésre adott válaszokat mutatom be, hogy miért klaszter formában indult el a vállalkozások együttműködése. A régióban 67 klasztert azonosítottam, amely körülbelül 1300 tagvállalatot tömörít (kis-és nagyvállalatokat, multinacionális cégeket, érdekképviselői szervezeteket, önkormányzatokat stb).

DiMaggio és Powell megállapítja, hogy a stratégiai mezőkben megjelenő szervezetek egymást másolhatják, felépítésük és működésük a szabályozók hatására hasonlóvá válhat (jogi kényszer). A régi klaszterei között több példát találhatunk a szervezeti izomorfia különböző

Szociológiateadomány II.
2020. október 16. 13.00-15.00
Szekciófelelős:
Spiesz Bianka, +36 20 392 3627

aleseteire, a tudományos módszertan ismertetése mellett a modellváltozatokat szeretném bemutatni.

Bejegyzett élettársi kapcsolat vagy házasság? Az elismerés kérdése

SIPOS Alexandra

ELTE Szociológia Doktori Iskola, doktorjelölt
sipos.alexandra92@gmail.com

Az egyenlő házasságról szóló társadalmi viták gyakran akörül forognak, hogy mi a házasság esszenciája, valamint mi a házasság intézményének funkciója. A házasságról szóló elméleti társadalomtudományi megközelítések vizsgálatát követően különböző válaszok adhatók ezekre a kérdésekre. Tekinthejük a házasságot a társadalom alapvető szervezőegységének és olyan társadalmi intézménynek, amely a család alapjául szolgál. Leírható úgy is a házasság, mint normatív erővel bíró, a szexualitás szabályozó intézmény. Az állampolgársági tanulmányokban az intim állampolgársághoz kapcsolódó alapvető jognak tekinthető. Egyes teoretikusok a házasság hatalmi viszonyokban játszott szerepét emelik ki és kritizálják az intézmény elnyomó mivoltát. A kritikák egyrészt érintik a nemek közötti egyenlőség vizsgálatát, másrészt a különbségtételt a külön- és azonos nemű párok elismerésének szabályozása között.

Az európai bíróságok (Emberi Jogok Európai Bírósága és az Európai Unió Bírósága) különböző döntései alapján megállapíthatók a részes államokra vonatkozó nemzetközi kötelezettségek a házassághoz való jog és a magán- és családi élet tiszteletben tartása kapcsán. Ebből következően az azonos nemű párok elismerését biztosítania kell a részes államoknak, de annak mikéntje a mérlegelési jogkörükbe tartozik. Európában kétféle tendencia azonosítható a házasság jogintézményével kapcsolatban. Egyes országok megnyitják azt az azonos nemű párok számára, így biztosítva az egyenlő házasságot. Más országok a jogrendszerük legmagasabb szintjén – az azonos nemű párokat kizáró módon – határozzák meg a házasság fogalmát, kiemelve a házastársak különeműségét. Magyarország ez utóbbi országok közé tartozik.

Az előadás történelmi áttekintést ad az azonos nemű párok párkapcsolatának elismeréséről Magyarországon. A magyarországi jogfejlődést az elismerés főbb állomásain keresztül mutatja be – kiindulva az Alkotmánybíróság 14/1995. (III. 13.) döntésétől egészen az Alaptörvény negyedik módosításának L) cikkéig.

Kulcsszavak: jogszociológia, házasság, egyenlőség